

Spis treści

Wstęp	9
-------	---

CZĘŚĆ I PRZESTĘPCZOŚĆ DZIEWCZĄT NATLE OGÓLNEJ PRZESTĘPCZOŚCI

Rozdział 1

Rozmiary i dynamika przestępczości nieletnich na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia	15
1.1. Pojęcie przestępczości nieletnich w kryminologii i pedagogice	18
1.2. Rozmiary przestępczości nieletnich w Polsce na przełomie XX i XXI wieku	25
1.3. Dynamika i struktura przestępczości nieletnich w świetle statystyk policyjnych i sądowych	31
1.3.1. Dynamika i struktura przestępczości nieletnich według statystyk policyjnych	32
1.3.2. Dynamika i struktura przestępczości nieletnich według statystyk sądowych	41
1.3.2.1. Orzeczenia w związku z czynami karalnymi	41
1.3.2.2. Orzeczenia w związku z demoralizacją	46
1.4. Rozmiary i dynamika przestępczości kobiet i dziewcząt na przełomie XX i XXI wieku	51
1.4.1. Tendencje w przestępczości kobiet i dziewcząt na świecie	52

1.4.2. Przestępczość kobiet i dziewcząt w Polsce	62
1.4.2.1. Rozmiary i dynamika przestępczości kobiet według statystyk policyjnych	63
1.4.2.2. Przestępczość dziewcząt według statystyk sądowych	70
1.5. Podsumowanie	76
Rozdział 2	
Główne teorie etiologii przestępczości kobiet	79
2.1. Wczesne teorie biologiczne	80
2.1.1. Klasyczne teorie przestępczości kobiet	81
2.1.2. Cykle fizjologiczne a przestępczość kobiet	93
2.1.3. Badania genetyczne w etiologii przestępczości kobiet	101
2.2. Wczesne teorie psychologiczne	106
2.2.1. Teoria Zygmunta Freuda	106
2.2.2. Wpływ teorii Freuda w badaniach przyczyn przestępczości kobiet	110
2.2.3. Psychologiczne typologie przestępczyń	117
2.3. Teorie socjologiczne	123
2.3.1. Teorie społeczno-ekonomiczne	124
2.3.2. Teorie zróżnicowanych ról społecznych	128
2.3.3. Teorie emancypacji kobiet	135
2.3.4. Teoria władza-kontrola	147
2.3.5. Ogólna teoria napięcia Roberta Agnewa	156
2.3.6. Koncepcje próbujące wyjaśnić różnice w zachowaniach przestępczych mężczyzn i kobiet	170
2.4. Kryminologia feministyczna	176
2.5. Współczesne teorie biologiczne i teorie wieloczynnikowe	185
2.6. Podsumowanie	190
Rozdział 3	
Czynniki społeczne i osobowościowe jako predykatory przestępczości nieletnich	193
3.1. Uwarunkowania środowiskowe jako predykatory zachowań przestępczych	197
3.1.1. Uwarunkowania zachowań przestępczych tkwiące w rodzinie	199
3.1.2. Rola środowiska szkolnego w generowaniu zachowań przestępczych	214
3.1.3. Środowisko rówieśnicze a przestępczość nieletnich	226
3.2. Osobowościowe determinanty przestępczości nieletnich	238
3.2.1. Koncepcja „przestępczego rdzenia osobowości” oraz „osobowości przestępczej”	239

3.2.2. Badania dymensji osobowościowych przestępczych dziewcząt w Polsce	243
3.2.3. Agresywność, empatia i poczucie kontroli jako czynniki prognozujące przestępczość nieletnich dziewcząt	247
3.2.3.1. Agresja	248
3.2.3.2. Empatia	256
3.2.3.3. Poczucie kontroli	261
3.3. Podsumowanie	267

CZĘŚĆ II

METODOLOGIA I ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Rozdział 1

Metodologia badań własnych	271
1.1. Cel i problematyka badań	272
1.2. Zmienne i wskaźniki	275
1.3. Metody i narzędzia badawcze	277
1.4. Charakterystyka badanej zbiorowości	292
1.5. Kierunek i zakres analiz	296

Rozdział 2

Rodzaje zachowań przestępczych nieletnich dziewcząt objętych resocjalizacją zakładową	297
2.1. Rodzaje przestępstw popełnionych przez nieletnie dziewczęta	298
2.2. Okoliczności popełniania czynów przestępczych przez badane	307
2.3. Objawy demoralizacji wśród badanych dziewcząt	314
2.4. Podsumowanie	323

Rozdział 3

Środowisko społeczne nieletnich dziewcząt a ich przestępczość	325
3.1. Rodzina a przestępczość dziewcząt	326
3.1.1. Cechy demograficzne i zachowania patologiczne rodziców	327
3.1.2. Związki instytucjonalne w rodzinach badanych	339
3.1.3. Związki społeczno-psychiczne w rodzinach badanych	346
3.2. Środowisko szkolne a przestępczość nieletnich dziewcząt	365
3.2.1. Niepowodzenia w nauce	366
3.2.2. Relacje nauczyciel - uczeń	371
3.2.3. Wzajemne relacje rówieśnicze w szkole	375
3.2.4. Wagary	380

3.3. Środowisko rówieśnicze a przestępczość dziewcząt	384
3.3.1. Przynależność nieletnich dziewcząt do grup rówieśniczych	385
3.3.2. Charakter i wartości grupy	387
3.3.3. Zachowania dewiacyjne w grupach rówieśniczych	391
3.4. Podsumowanie	395
Rozdział 4	
Osobowość nieletnich dziewcząt a ich zachowania przestępcze	397
4.1. Nasilenie cech osobowości mierzonych Inwentarzem Jesnessa	399
4.2. Rodzaje i nasilenie skłonności agresywnych nieletnich dziewcząt	412
4.3. Poziom empatii badanych nieletnich dziewcząt	423
4.4. Lokalizacja kontroli nieletnich dziewcząt	426
4.5. Typy osobowości nieletnich dziewcząt	432
4.6. Podsumowanie	440
Uogólnienia i wnioski	441
Bibliografia	459
Aneks	487
Summary	495